

Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija

Peldu iela 25, Rīga, LV-1494, tālr. 66016740, e-pasts pasts@varam.gov.lv, www.varam.gov.lv

Rīgā, 12.05.2023. Nr. 15-2/2691
Uz _____ Nr. _____

Mārupes novada pašvaldībai

Informācijai: tapis.palidziba@varam.gov.lv

Par lokālpilnojumu nekustamajam īpašumam "Mežciems"

Pamatojoties uz Teritorijas attīstības plānošanas likumā (turpmāk – TAPL) noteikto kārtību, Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija (turpmāk – VARAM) ir izskatījusi Teritorijas attīstības plānošanas informācijas sistēmas (turpmāk – sistēma) publiskajā daļā ģeoportālā (geolattvija.lv)¹ pieejamo lokālpilnojumā dokumentāciju nekustamajam īpašumam "Mežciems", Mārupē, Mārupes novadā, kadastra Nr.8076 012 0122 (turpmāk – Lokālpilnojums). Lokālpilnojums apstiprināts ar Mārupes novada pašvaldības domes (turpmāk – Dome) 2023.gada 28.februāra saistošajiem noteikumiem Nr.6/2023 „Lokālpilnojuma, ar kuru groza teritorijas plānojumu nekustamā īpašuma "Mežciems" Mārupē, Mārupes novadā (kadastra Nr. 80760120122) teritorijā, Grafiskā daļa un Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi"² (turpmāk – saistošie noteikumi Nr.6/2023). Iesniegumi nolūkā apstrīdēt³ Lokālpilnojumu nav saņemti.

[1] Lokālpilnojuma izstrāde uzsākta ar Domes 2020.gada 25.novembra lēmumu⁴, pamatojoties uz nekustamā īpašuma "Mežciems" īpašnieka SIA "P104" iesniegumu, un tā izstrādes mērķis ir mainīt Mārupes novada teritorijas plānojumā (turpmāk – Mārupes TP)⁵ noteikto funkcionālo zonējumu⁶ uz *Jaukta centra apbūves teritoriju (JC)*, lai radītu priekšnoteikumus mazstāvu daudzdzīvokļu dzīvojamās, publisko pakalpojumu un darījumu apbūves, kā arī publiskās ārtelpas (sporta un rekreācijas) attīstības iespējām⁷.

Lokālpilnojuma teritorijai spēkā ir detālpilnojums nekustamajam īpašumam "Mežciems"⁸ (turpmāk – Detālpilnojums), kas apstiprināts ar Mārupes pagasta padomes 2005.gada 28.septembra saistošajiem noteikumiem Nr.20 "Mārupes pagasta saimniecības "Mežciems" detāls plānojums". Atbilstoši TP teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu

¹ https://geolattvija.lv/geo/tapis#document_26665;

² <https://tapis.gov.lv/tapis/lv/downloads/159459>;

³ Apstrīdēšanas termiņš – 2023.gada 10.maijs;

⁴ Domes 2020.gada 25.novembra lēmums "Par lokālpilnojuma, ar kuru groza teritorijas plānojumu nekustamā īpašuma "Mežciems" Mārupē, Mārupes novadā (8076 012 0122) teritorijā, izstrādes uzsākšanu" <https://tapis.gov.lv/tapis/lv/downloads/109521>;

⁵ https://geolattvija.lv/geo/tapis#document_13;

⁶ *Savrupmāju apbūves teritorijas apakšzona Retināta savrupmāju apbūve ciemos (DzS1) un Autotransporta infrastruktūras objekti (TR)*;

⁷ Paskaidrojuma raksta 8.lapa; <https://tapis.gov.lv/tapis/lv/downloads/158660>;

⁸ https://geolattvija.lv/geo/tapis#document_9988;

3.pielikumā “Spēkā esošo detālplānojumu saraksts” minētajam Detālplānojums (Nr.88) nav realizēts⁹. Saskaņā ar saistošo noteikumu Nr.6/2023 2.1.apakšpunktu Detālplānojums zaudē spēku, uzsākot Lokālplānojuma īstenošanu.

Vienlaikus Lokālplānojuma teritorija atrodas teritorijā, uz kuru attiecināmas lokālplānojuma prasības Mārupes un Tīraines ciemu ielu tīkla un sarkano līniju precizēšanai, ietverot priekšlikumus atsevišķu zemes vienību funkcionālā zonējuma grozīšanai¹⁰ (turpmāk – Sarkano līniju lokālplānojums), kas apstiprināts ar Domes 2017.gada 30.augusta saistošajiem noteikumiem¹¹. Atbilstoši saistošo noteikumu Nr.6/2023 2.2.apakšpunktam, uzsākot Lokālplānojuma īstenošanu, Sarkano līniju lokālplānojums zaudē spēku nekustamā īpašuma “Mežciems” daļā.

VARAM konstatē, ka sistēmā Detālplānojuma un Sarkano līniju lokālplānojuma statuss uz VARAM viedokļa sniegšanas brīdi ir *spēkā*. Detālplānojuma dokumentācijai ir pievienoti saistošie noteikumi Nr.6/2003. Aicinām arī Sarkano līniju lokālplānojuma dokumentācijai pievienot saistošos noteikumus Nr.6/2003, kas pamato šī lokālplānojuma spēka zaudēšanu daļā.

Lokālplānojuma teritorija – 10,975 ha¹², tā izstrādātājs – mērniecības firma SIA “Delta Kompānija”.

[2] Darba uzdevuma 1.1.10.apakšpunktā norādīts, ka Lokālplānojums izstrādājams saskaņā ar Ministru kabineta 2010.gada 28.septembra noteikumiem Nr.916 “Dokumentu izstrādāšanas un noformēšanas kārtība”. Minētie noteikumi ir zaudējuši spēku 2018.gada 7.septembrī, stājoties spēkā Ministru kabineta 2018.gada 4.septembra noteikumiem Nr.558 “Dokumentu izstrādāšanas un noformēšanas kārtība”. Tāpat norādām, ka no 2022.gada 1.janvāra oficiālajā izdevumā “Latvijas Vēstnesis” publicējami pašvaldības saistošie noteikumi, ar kuriem apstiprināts teritorijas plānojums vai lokālplānojums, ietverot tajos hipersaiti ar unikālo identifikatoru uz ģeoportālā pieejamo apstiprinātā dokumenta interaktīvo grafisko daļu, nevis paziņojumu par saistošo noteikumu izdošanu, kā tas noteikts darba uzdevuma 3.2.3.apakšpunktā.

Vienlaikus vēršam uzmanību, ka Lokālplānojums tiek apstiprināts ar pašvaldības saistošajiem noteikumiem, kas ir ārējais normatīvais akts¹³, proti, saistošo noteikumu izdošana ir likumdošanas funkcijas izpaušme¹⁴. Saistošie noteikumi stājas spēkā nākamajā dienā pēc to izsludināšanas oficiālajā izdevumā “Latvijas Vēstnesis”¹⁵ un šī oficiālā publikācija ir publiski ticama un saistoša, un neviens nevar aizbildināties ar oficiālajā izdevumā publicēto tiesību aktu vai oficiālo paziņojumu nezināšanu¹⁶. Tādējādi prasības izvirzīšanai par paziņojumu nosūtīšanu lokālplānojuma ierosinātajam un teritorijā ietilpstošo nekustamo īpašumu īpašniekiem¹⁷ administratīvā procesa kārtībā, kā tas noteikts darba uzdevuma 3.2.3.apakšpunkta otrajā nosacījumā, nav ne vien leģitīma iemesla, bet arī lietderības.

Atbilstoši TAPL lokālplānojums ir teritorijas attīstības plānošanas dokuments, kuru izstrādā noteiktai teritorijas daļai teritorijas plānojuma detalizēšanai vai grozīšanai, t.i., nosaka funkcionālo zonējumu, publisko infrastruktūru, reglamentē teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumus, kā arī citus teritorijas izmantošanas nosacījumus un aprobežojumus¹⁸. Ministru

⁹ <https://tapis.gov.lv/tapis/lv/downloads/50571>;

¹⁰ https://geolatvija.lv/geo/tapis#document_8870;

¹¹ <https://tapis.gov.lv/tapis/lv/downloads/47806>;

¹² Paskaidrojuma raksta 11.lapa;

¹³ Oficiālo publikāciju un tiesiskās informācijas likuma 9.panta pirmās daļas 4.punkts; Administratīvā procesa likuma 1.panta piektā daļa;

¹⁴ sal. E. Levits. Normatīvo tiesību aktu demokrātiskā leģitimitācija un deleģētā likumdošana: teorētiskie pamati. Likums un Tiesības, 4. sējums, 2002, Nr. 9(37);

¹⁵ TAPL 25.panta divi *prim* daļa;

¹⁶ Oficiālo publikāciju un tiesiskās informācijas likuma 2.panta otrā daļa;

¹⁷ Atbilstoši Nekustamā īpašuma valsts kadastra informācijas sistēmā pieejamai informācijai Lokālplānojuma teritorijā atrodas tikai viens nekustamais īpašums “Mežciems”, kura īpašnieks ir arī Lokālplānojuma ierosinātais;

¹⁸ TAPL 1.panta 9.punkts, 23.panta otrā daļa, 24.panta otrā daļa;

kabineta 2014.gada 14.oktobra noteikumu Nr.628 “Noteikumi par pašvaldību teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem” (turpmāk – noteikumi Nr.628) 7.punkts noteic, ka lokālpilnojuma grafisko daļu sagatavo uz aktuālākās topogrāfiskās pamatnes atbilstoši nepieciešamajam mērogam. Kā secināms no grafiskajā daļā norādītās informācijas¹⁹, Lokālpilnojuma grafiskā daļa sagatavota uz SIA “3MD” uzņēmīta topogrāfiskā plāna ar mēroga noteiktību 1:500 pamata, kas pašvaldības ADTI datu bāzē ievadīts 2022.gada 28.jūlijā. Ar saistošajiem noteikumiem apstiprina lokālpilnojuma teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumus un grafisko daļu – funkcionālo zonējumu, teritorijas ar īpašiem noteikumiem un aizsargjoslas, kas noteiktas pašvaldības kompetencē esošajām apgrūtinātajām teritorijām un objektiem²⁰.

Ministru kabineta 2012.gada 24.aprīļa noteikumi Nr.281 “Augstas detalizācijas topogrāfiskās informācijas un tās centrālās datubāzes noteikumi”, kas izdoti uz Ģeotelpiskās informācijas likuma deleģējuma pamata, un, atsaucoties uz kuriem, Dome 2021.gada 22.decembrī izdevusi saistošos noteikumus Nr.33/2021 “Par augstas detalizācijas topogrāfiskās informācijas aprītes kārtību Mārupes novadā”²¹, izvirza nepieciešamību topogrāfiskās informācijas centrālajā datubāzē uzturēt topogrāfisko informāciju un informācijas par ielu sarkano līniju aizsargjoslām, nevis funkcionālo zonējumu vai teritoriju ar īpašiem noteikumiem, vai / un aizsargjoslas, kas noteiktas pašvaldības kompetencē esošajām apgrūtinātajām teritorijām un objektiem. Primāri šie noteikumi attiecināmi uz detālpilnojumu un zemes ierīcības projektu grafiskajām daļām.

Līdz ar to Lokālpilnojuma darba uzdevuma 2.17.apakšpunktā ietverta prasība Lokālpilnojuma galīgās redakcijas materiālu digitālā veidā iesniegt Mārupes novada pašvaldības datu bāzes uzturētājam SIA “Mērnīcības datu centrs” un saņemt tā saskaņojumu attiecināma tikai uz sarkanajām līnijām.

Atbilstoši Ministru kabineta 2013.gada 30.aprīļa noteikumu Nr.240 “Vispārīgie teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūves noteikumi” 221.punktam, plānojot jaunu saimniecisko darbību, pašvaldība vispirms izvērtē iespēju izmantot degradētās, pamestās un neapsaimniekotās teritorijas ar esošo infrastruktūru. Lokālpilnojuma Paskaidrojuma rakstā, atbilstoši darba uzdevumam²², ietverta informācija par Lokālpilnojuma teritorijā esošajām būvēm, kas pamato šīs teritorijas atbilstību *degradētai militārai teritorijai*²³. No Paskaidrojuma rakstā minētā secināms, ka esošo būvju nojaukšanas process jau ir uzsākts²⁴.

Ievērojot darba uzdevumu, ir mainīts Detālpilnojumā, Mārupes TP un Sarkano līniju lokālpilnojumā noteiktais transporta infrastruktūras izvietojums un ielu sarkanās līnijas, kā arī konceptuāli mainītos minētajos plānošanas dokumentos noteiktais funkcionālais zonējums un atļautās izmantošanas²⁵.

[3] TAPL 24.panta otrā daļa noteic, ka ar lokālpilnojumu var grozīt vietējās pašvaldības teritorijas plānojumu, ciktāl lokālpilnojums nav pretrunā ar vietējās pašvaldības ilgtspējīgas attīstības stratēģiju. Saskaņā ar Mārupes novada ilgtspējīgas attīstības stratēģiju

¹⁹ <https://tapis.gov.lv/tapis/lv/downloads/159322>;

²⁰ Noteikumu Nr.628 91.punkts;

²¹ <https://likumi.lv/ta/id/330268-par-augstas-detalizācijas-topografiskas-informācijas-un-citas-geotelpiskas-informācijas-aprītes-kārtību><https://likumi.lv/ta/id/329358-par-augstas-detalizācijas-topografiskas-informācijas-aprītes-kārtību-marupes-novada><https://likumi.lv/ta/id/330268-par-augstas-detalizācijas-topografiskas-informācijas-un-citas-geotelpiskas-informācijas-aprītes-kārtību>;

²² Darba uzdevuma 2.8.apakšpunkts - sniegt īpašumā esošo degradēto teritoriju un būvju novērtējumu (tai skaitā reljefa struktūru drošumu) un paredzēt pasākumus degradētās teritorijas sakārtošanai, teritorijas potenciāla izmantošanai labiekārtotas ārtelpas veidošanai;

²³ Ministru kabineta 2021.gada 6.jūlija noteikumu Nr.465 “Noteikumi par degradēto teritoriju un augsnes degradācijas novērtēšanu, degradācijas kritērijiem un to klasifikāciju” 1.pielikums “Degradēto teritoriju kritēriji un to klasifikācija”;

²⁴ Paskaidrojuma raksta 20.lapa;

²⁵ Paskaidrojuma raksta 4.1.apakšnodaļā sniegts izvērstis Lokālpilnojuma risinājums un teritorijas pilsētbūvnieciskās kompozīcijas koncepcija;

2022.-2034.gadam²⁶ (turpmāk – Stratēģija) Lokālplānojuma teritorija atrodas *urbānā telpā*, kur par principu izvirzāma centralizētu pakalpojumu nodrošināšana un pārvietošanās ar privāto transportu vajadzības mazināšana (attīstot izglītības iestādes, pakalpojumu un darījumu objektus uz vietas). Šī novada daļa arī turpmāk attīstīsies kā dinamiska, ērta un kvalitatīva dzīves vieta ģimenēm. Teritorijā saglabājama novadam raksturīgā dzīvojamās apbūves dažādība (savrupmāju, daudzdzīvokļu, rindu māju apbūve), ierobežojot vienlaidus apbūves veidošanos, veicinot apbūves intensificēšanu un stiprinot publiskās ārtelpas un konceptuāli vienotu apbūves risinājumu nozīmi kopējās apbūves struktūrā²⁷.

[4] Noteikumu Nr.628 3.punkts noteic, ka visus pašvaldības lēmumus, kas saistīti ar teritorijas plānojuma izstrādi un apstiprināšanu, pašvaldība piecu darbdienu laikā pēc to spēkā stāšanās ievieto sistēmā un pašvaldības tīmekļa vietnē. Turpat 16.punkts noteic, ka plānošanas dokumenta publiskās apspriešanas termiņš sākas ne agrāk kā piecas darbdienu pēc attiecīgā paziņojuma publicēšanas sistēmā. Atbilstoši TAPL 25.panta otrajai *prim* daļai saistošos noteikumus pēc to pieņemšanas divu nedēļu laikā izsludina oficiālajā izdevumā “Latvijas Vēstnesis”. VARAM konstatē, ka minētie termiņi ir ievēroti.

[5] Lokālplānojuma izstrādes gaitā sagatavota viena redakcija un nodrošināta viena publiskā apspriešana²⁸ četru nedēļu garumā, ar publiskās apspriešanas sanāksmēm 2022.gada 28.novembrī²⁹ un 2022.gada 12.decembrī³⁰ attālināti (neklātienē), attiecīgi izmantojot platformas *Zoom* un *Google Meet*. No sistēmā pievienotās informācijas secināms, ka publiskā apspriešana nodrošināta, ievērojot Covid-19 infekcijas izplatības pārvaldības likuma 21.panta nosacījumus³¹.

[6] Aicinām turpmākā plānošanas procesā, sagatavojot teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumus (turpmāk – apbūves noteikumi), ievērot juridisko tehniku un neveidot nodaļas vai apakšnodaļas ar vienu punktu³².

[7] Apbūves noteikumu 15.punktā dota atsauce uz pašvaldības saistošajiem noteikumiem koku saglabāšanas jomā ar piebildi – ja tādi apstiprināti.

Vēršam uzmanību, ka šāds formulējums neatbilst tiesiskas noteiktības principam, jo, no vienas puses – sniegta atsauce uz nenoteikta satura saistošajiem noteikumiem, no otras puses – pastāv atruna: “*ja tādi vispār ir apstiprināti*”. Ja šajā gadījumā domāti uz Meža likuma un Ministru kabineta 2012.gada 2.maija noteikumu Nr.309 “Noteikumi par koku ciršanu ārpus meža” pamata izdotie saistošie noteikumi par koku ciršanu ārpus meža³³, tas skaidri būtu norādāms attiecīgajā tiesību normā. Turklāt apbūves noteikumu 2.5.apakšnodaļā “Koku saglabāšana” jau ir ietvertas konkrētas prasības, kas ievērojamas gan būvniecības ieceres dokumentācijas sagatavošanas laikā, gan veicot būvdarbus, tātad – īstenojot Lokālplānojumu.

[8] Apbūves noteikumu 24.punktā izvirzīti nosacījumi autostāvvietu skaitam, daļēji pārrakstot Ministru kabineta 2013.gada 30.aprīļa noteikumos Nr.240 “Vispārīgie teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūves noteikumi” (turpmāk – noteikumi Nr.240) noteiktās prasības attiecībā uz autonomietnēm. Jāatzīmē, ka autostāvvietu skaitu noteic projektēšanas ietvaros atbilstoši Latvijas valsts standartam LVS 190:7 *Vienlīmeņa autostāvvietu projektēšanas noteikumi*, kas, ņemot vērā Standartizācijas likumu, ir brīvprātīgi piemērojami.

Darām zināmu, ka pēc tam, kad Saeima šā gada 16.februārī izskatīja iedzīvotāju

²⁶ https://geolatvija.lv/geo/tapis#document_22959;

²⁷ Paskaidrojuma raksta 48.lapa;

²⁸ No 2022.gada 16.novembra līdz 2022.gada 16.decembrim;

²⁹ Publiskās apspriešanas sanāksmes protokols; <https://tapis.gov.lv/tapis/lv/downloads/158531> ;

³⁰ Sabiedrības līdzdalības pasākuma sanāksmes protokols; <https://tapis.gov.lv/tapis/lv/downloads/158579>;

³¹ Ziņojums par publiskās apspriešanas rezultātiem; <https://tapis.gov.lv/tapis/lv/downloads/158576>;

³² Piemēram, apbūves noteikumu 2.4.apakšnodaļa;

³³ Mārupes novada pašvaldības domes 2021.gada 24.novembra saistošie noteikumi Nr.27/2021 “Par koku ciršanu ārpus meža”; <https://www.vestnesis.lv/op/2021/247.13?search=on>;

kolektīvo iesniegumu “*Neskrāpē mašīnu – prasi lielāku stāvvietu*”, kuru parakstījuši vairāk kā 10 tūkstoši cilvēku, Ministru kabinetam tika uzdots uzdevums sagatavot ziņojumu par izmaiņām normatīvajos aktos, kas veicinātu drošāku transportlīdzekļu novietošanu publiskajās autostāvvietās.

[9] Aizsargjoslu ap meliorācijas būvēm un ierīcēm nosaka Aizsargjoslu likums un uz tā pamata izdotie Ministru kabineta 2012.gada 2.maija noteikumi Nr.306 “Noteikumi par ekspluatācijas aizsargjoslas ap meliorācijas būvēm un ierīcēm noteikšanas metodiku lauksaimniecībā izmantojamās zemēs un meža zemēs”. Savukārt prasības, kas zemes īpašniekam vai tiesiskajam valdītājam jāievēro meliorācijas sistēmas izmantošanā, kopšanā un saglabāšanā, nosaka Ministru kabineta 2010.gada 3.augusta noteikumi Nr.714 “Meliorācijas sistēmas ekspluatācijas un uzturēšanas noteikumi” un Ministru kabineta 2015.gada 30.jūnija noteikumi Nr.329 “Noteikumi par Latvijas būvnormatīvu LBN 224-15 “Meliorācijas sistēmas un hidrotehniskās būves””.

Saskaņā ar Meliorācijas likuma 22.² panta otro daļu pašvaldība saistošajos noteikumos var paredzēt papildu prasības attiecībā uz pašvaldības nozīmes koplietošanas meliorācijas sistēmas ekspluatāciju un uzturēšanu un atbildību par minēto prasību pārkāpšanu. VARAM nav informācijas, ka Mārupes novada pašvaldība būtu izdevusi šādus saistošos noteikumus. Lai neradītu strīdus situācijas, apbūves noteikumu 53.punktā, nosakot, ka jāievēro pašvaldības saistošajos noteikumos noteiktais aizsargjoslas platums un meliorācijas būves ekspluatācijas joslas platums, ieteicams norādīt, kuras jomas saistošie noteikumi jāievēro.

[10] Apbūves noteikumu 6.nodaļā, kurā noteiktas prasības Lokālplānojuma īstenošanai, cita starpā izvirzīti nosacījumi zemes vienību, kurās izbūvētas ielas un piebraucamie ceļi, atsavināšanai. Kārtību, kādā privātpersonas nekustamo īpašumu atsavina sabiedrības vajadzībām, noteic Sabiedrības vajadzībām nepieciešamā nekustamā īpašuma atsavināšanas likums, kas nedod pilnvarojumu teritorijas plānojumā vai lokālplānojumā izvirzīt nosacījumus, kuriem izpildoties, var tikt atsavināta attiecīgā zemes vienība.

Turklāt Zemes pārvaldības likuma 7.panta otrā daļa noteic, ka pirms teritorijas plānojuma, lokālplānojuma vai detālplānojuma apstiprināšanas, vietējā pašvaldība un zemes īpašnieki vienojas par ielu būvniecībai to sarkanajās līnijās vai ceļu būvniecībai nepieciešamās zemes atsavināšanu pašvaldībai, kā arī par inženierbūvju būvniecību. Tātad vienošanās ir iesaistīto pušu savstarpēji parakstīts līgums, nevis normatīvais akts.

Atbilstoši TAPL 12.panta pirmajā un trešajā daļā noteiktajam lokālplānojuma izstrāde, apstiprināšana un tā īstenošanas koordinēšana un uzraudzība ir pašvaldības ekskluzīvā kompetence, un pašvaldība ir atbildīga par attiecīgā teritorijas attīstības plānošanas dokumenta tiesiskumu. Par tiesisku dokumentu var atzīt tikai tādu, kas, pirmkārt, atbilst normatīvajiem aktiem un, otrkārt, izstrādāts un apstiprināts noteiktā kārtībā.

Lokālplānojums ir īstenojams no dienas, kad šī vēstule publicēta sistēmā.

Ar cieņu
valsts sekretāra vietniece

I.Oša

Aigare, 67026904
ilze.aigare@varam.gov.lv

ŠIS DOKUMENTS IR ELEKTRONISKI PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO
PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU